

Användning av bilbälte 2017

NTF RAPPORT 2017:7

Resultat från NTF:s mätning av bilbältesanvändning 2017.

Säker trafik

Innehåll

1	Sammanfattning.....	3
2	Inledning.....	3
3	Bakgrund	3
4	Syfte	3
5	Metod	3
6	Resultat.....	4
6.1	Bilbältesanvändning bland förare	4
6.2	Bilbältesanvändning bland framsätesspassagerare	5
6.3	Geografiska skillnader i bilbältesanvändning	5
6.4	Bilbältesanvändning i mångkulturella stadsdelar.....	6
6.5	Spridning av resultaten.....	6
7	Diskussion	6
8	Bilaga – Bilbältesanvändning i Sveriges län.....	7

1 Sammanfattning

Resultat från NTF:s mätningar av bältesanvändningen 2017 visar att 95 procent av förarna och 95 procent av passagerarna använde bilbälte. Kvinnor använde bilbälte i något högre utsträckning än män. Det var 97 procent av de kvinnliga förarna som använde bälte och 94 procent av de manliga. Mätningen gjordes i landets samtliga 290 kommuner under september månad 2017 (veckorna 37-39).

2 Inledning

NTF är en fri, självständig och ideburen organisation som arbetar för en säker trafik. NTF arbetar på ideell och demokratisk grund genom folkrörelser, organisationer, samhällsinstitutioner, företag och enskilda. En av NTF:s viktigaste verksamheter är nationella projekt, projekt som delar av eller hela NTF-organisationen är delaktig i, ofta tillsammans med någon eller flera medlemsorganisationer.

Ett nationellt projekt under 2017 är projektet "Mätningar 2017", vilket omfattat mätning av cykel- och mopedhjälm användning, bilbältesanvändning samt hastighetsefterlevnad på det kommunala vägnätet. I NTF rapport 2017:6 redovisas resultaten från mätning av cykel- och mopedhjälm användning. I denna rapport, NTF rapport 2017:7, redovisas resultaten från användningen av bilbälte. Mätningar av hastighetsefterlevnad på det kommunala vägnätet följer upp målstyrningsarbetets indikator "Andel trafikarbete inom hastighetsgräns, kommunalt vägnät" och presenteras i en egen rapport från VTI.

Arbetet i projektet har koordinerats av en nationell projektledare. Samtliga 14 lokala NTF-kontor har medverkat och ansvarat för genomförandet av mätningarna på fältet samt leverans av resultat till nationell projektledare.

Projektet är i sin helhet finansierat av Trafikverkets Stöd till ideella organisationer.

3 Bakgrund

För att nå etappmålet 2020 med maximalt 220 dödade i trafiken måste aktörerna inom trafiksäkerhetsområdet samverka. Målstyrning präglar samarbetet genom att konkreta och verksamhetsnära mål formuleras och följs upp regelbundet. NTF:s långa och breda erfarenhet av trafiksäkerhetsarbete lägger grunden för att kunna samla in ett omfattande datamaterial som visar på aktuell status inom ett antal områden. Genom denna insats erhålls en beskrivning av nuläget inom ett antal centrala områden och kan på så sätt tjäna som utgångspunkt för analys och åtgärder i syfte att nå etappmålet 2020. Indikatorn "Andel bältade i framsätet i personbil" har ett mål på 99 procent.

NTF har mätt bältesanvändningen i personbil sedan år 2004. Under perioden 2004–2012 har bältesanvändningen följts upp i 117 kommuner jämnt fördelade i landet. Från och med 2013 görs mätningarna i samtliga 290 kommuner.

4 Syfte

Projektets syfte har varit att genom observationsstudier ge en övergripande bild av bilbältesanvändningen. Mätresultaten kan dels utgöra underlag för planering av kommande verksamhet men också bli ett underlag för hur det framtida trafiksäkerhetsarbetet ska fokuseras för att ambitionen med etappmålet 2020 ska kunna infrias.

5 Metod

NTF gör årligen mätningar av bilbältesanvändningen i personbil i landets samtliga kommuner. I mätningen tittar vi på bilbältesanvändningen i framsätet fördelat på kön, förare/passagerare och barn 4–15 år. Mätningarna görs under 3 timmar per kommun där minst 500 personer per kommun ska

observeras. Mätplatserna ligger i tätorter. I den mån det är möjligt görs mätningarna på samma platser, tidpunkter och med samma observatörer som tidigare år. År 2017 gjordes också mätningar av bilbältesanvändningen i mångkulturella stadsdelar på 20 orter med en geografisk spridning över hela Sverige.

År 2017 observerades 273 701 förare och 65 323 passagerare, totalt 339 024 personer. Dessutom har 15 927 förare och framsätesspassagerare observerats i personbil i mångkulturella områden.

Projektet inleddes med ett telefonmöte där representanter från samtliga lokala NTF-kontor medverkade. Mätningarna genomfördes i september månad under veckorna 37–39. Därefter har mätningarna sammanställts, analyserats och resultat har tagits fram. Resultatet har spridits nationellt genom pressmeddelanden där mätresultatet presenterats på länsnivå. Lokala mätresultat har delgetts lokala mediekanaler. Respektive kommun har erhållit resultatet för sin kommun. Projektet avslutades med ett telefonmöte där samtliga projektledare delgav varandra erfarenheter från projektet samt förbättringsförslag.

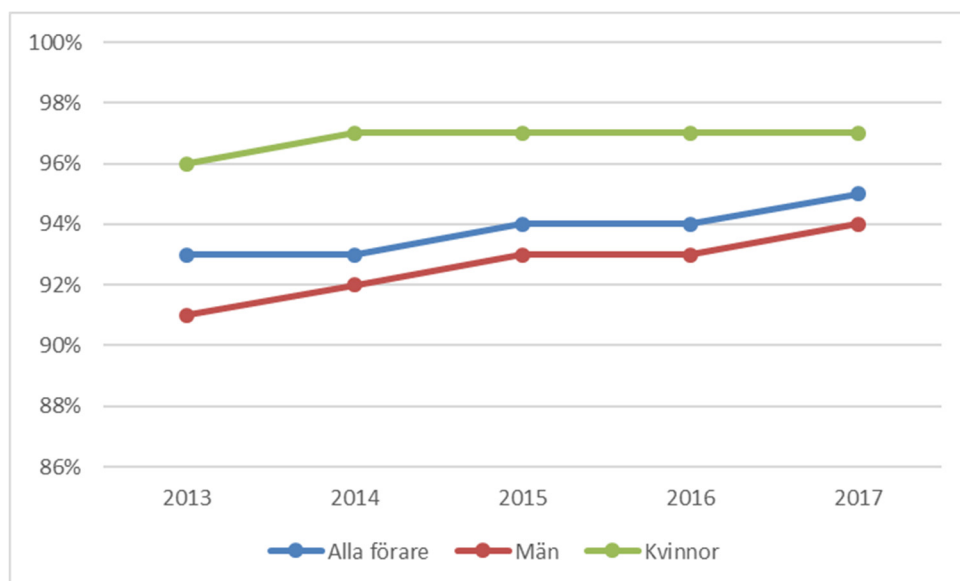
6 Resultat

Mätningarna av bilbältesanvändningen i personbil 2017 genomfördes i samtliga 290 kommuner. En sammanfattning av resultaten visar att bilbältesanvändning var:

- 95 procent bland förare och passagerare
- 95 procent bland förare
- 97 procent bland kvinnliga förare
- 94 procent bland manliga förare
- 95 procent bland passagerare
- 97 procent bland kvinnliga passagerare
- 92 procent bland manliga passagerare
- 98 procent bland barn 4–15 år

6.1 Bilbältesanvändning bland förare

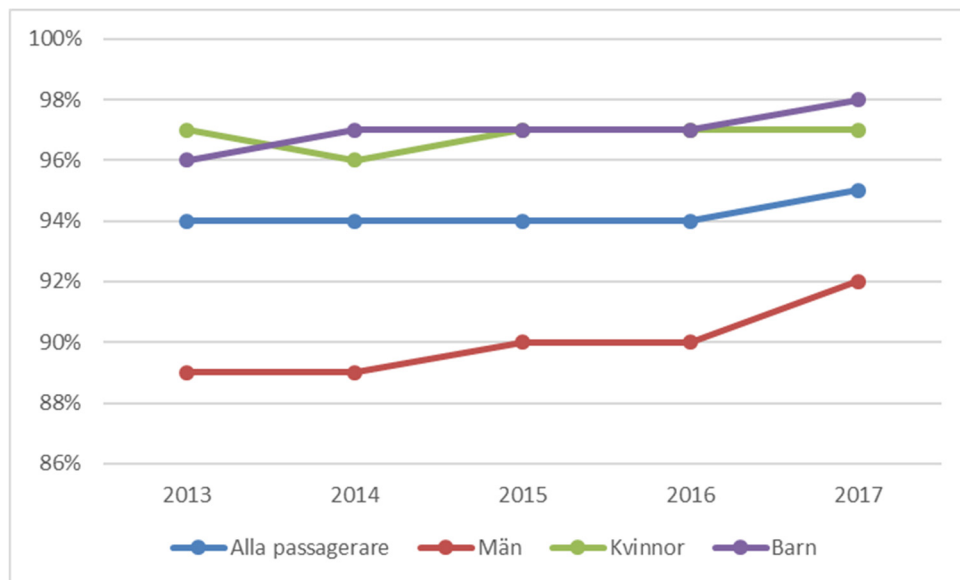
Den totala bilbältesanvändningen bland förare år 2017 var 95 procent och har därmed ökat en procentenhet jämfört med 2016 och två procentenheter sedan 2013, se Figur 1. Bland männen var bilbältesanvändningen 94 procent, vilket är en ökning med en procentenhet sedan 2016 och tre procentenheter jämfört med år 2013. För kvinnor har bilbältesanvändning legat på 97 procent sedan år 2014.

Figur 1. Bilbältesanvändning bland förare 2013–2017, totalt och fördelat på män och kvinnor.

6.2 Bilbältesanvändning bland framsättespassagerare

Bland passagerare i framsätet var bilbältesanvändningen 95 procent, samma som bland förarna, se Figur 2. Det är en ökning med en procentenhet sedan tidigare mätningar. De manliga framsättespassagerarna har under tidsperioden ökat sin bilbältesanvändning från 89 procent till 92 procent. Kvinnor och barn i passagerarsätet fram har en bilbältesanvändning på 97 respektive 98 procent. Bland barnen var det en ökning med två procentenheter sedan år 2013.

Figur 2. Bilbältesanvändning bland framsättespassagerare 2013–2017, totalt och fördelat på män, kvinnor och barn 4–15 år.

6.3 Geografiska skillnader i bilbältesanvändning

Bilbältesanvändningen år 2017 var 95 procent bland både förare och passagerare i framsätet, se Tabell 1. Det är en ökning med två procentenheter sedan 2013, samma som för förare.

Tabell 1. Bilbältesanvändning totalt och fördelat på förare och passagerare i framsätet.

	Alla	Förare	Passagerare
2013	93 %	93 %	94 %
2014	93 %	93 %	94 %
2015	94 %	94 %	94 %
2016	94 %	94 %	94 %
2017	95 %	95 %	95 %

Det finns relativt stora geografiska skillnader mellan länen. Högst var bältesanvändningen i Hallands län med 99 procent, Stockholms län med 98 procent, och Skåne län, Kronobergs län, Jönköpings län och Gotlands län, samtliga med 97 procent. Lägst var bältesanvändningen i Värmlands län och Kalmar län med 90 procent, samt Jämtlands län med 91 procent. I Södermanlands län, Västernorrlands län och Örebro län var bilbältesanvändningen 92 procent år 2017. I bilaga 1 finns figurer över bilbältesanvändningen totalt samt bland förare och passagerare i varje län.

6.4 Bilbältesanvändning i mångkulturella stadsdelar

Mätningarna av bilbältesanvändningen i personbil i mångkulturella stadsdelar år 2017 genomfördes i 20 kommuner med en geografisk spridning över hela landet. Mätningen visar att användningen var:

- 93 procent bland förare och passagerare
- 93 procent bland förare
- 96 procent bland kvinnliga förare
- 91 procent bland manliga förare
- 92 procent bland passagerare
- 95 procent bland kvinnliga passagerare
- 88 procent bland manliga passagerare
- 96 procent bland barn 4–15 år

Bilbältesanvändningen i mångkulturella stadsdelar var generellt lägre än resultatet för riket. Störst skillnad var det bland manliga passagerare där det skiljer fyra procentenheter mellan riket som helhet och mångkulturella stadsdelar.

6.5 Spridning av resultaten

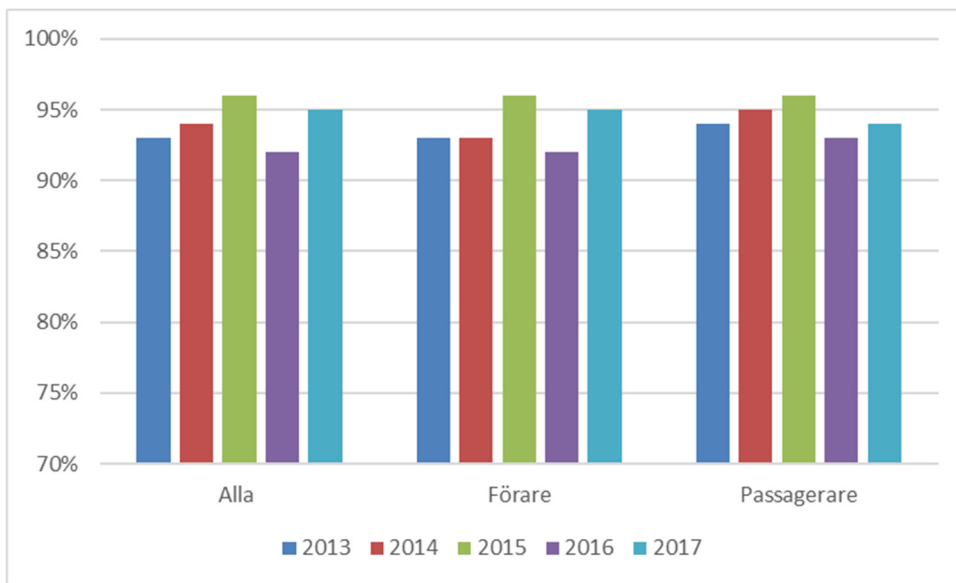
Resultaten från observationsundersökningen har presenterats tillsammans med det nationella målet för andel bältade i framsätet i personbil år 2020 som är 99 procent. Politiker och tjänstemän i kommunerna, polisen, räddningstjänst, landsting och regioner samt övriga intressenter har fått ta del av resultatet. NTF har i flera kommuner fått en djupare diskussion kring mätresultaten. Allmänheten har fått ta del av mätresultaten genom mediala aktiviteter.

7 Diskussion

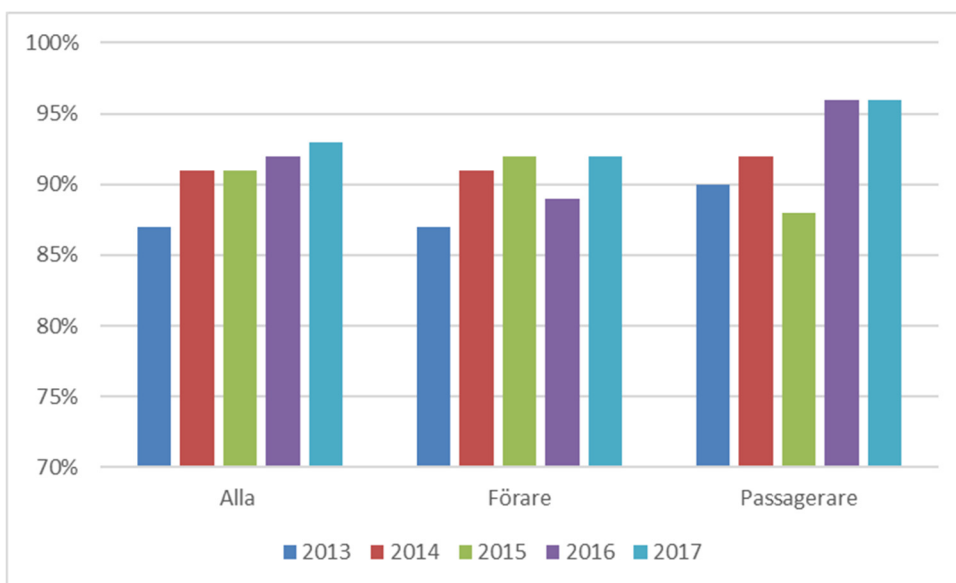
NTF har mätt bilbältesanvändningen i personbil sedan år 2004. Under perioden 2004–2012 har bältesanvändningen följts upp i 117 kommuner jämnt fördelade i landet. Från och med 2013 har mätningarna gjorts i samtliga 290 kommuner. Politiker och tjänstemän i kommunerna, polis och andra intresserade har uppskattat att få tillgång till mätresultaten, även om observationerna ibland är få i mindre kommuner. Det är flera kommuner som har framfört önskemål om att träffa andra kommuner för att diskutera mätresultaten och vad man ska göra för att förbättra dem.

Den totala användningen av bilbälte i framsätet i personbil ligger alltså högt men tycks ha stagnerat. För att nå målet år 2020 med en användning på 99 procent krävs såväl fler bilar med bältespåminnare som en ökad insats med ett extra fokus på mångkulturella stadsdelar för att påverka individen att ta på bältet i bil. Här behövs förslag och idéer på insatser för att påverka konsumenter att köpa bilar med bältespåminnare, samt informationskampanjer kring ökad bältesanvändning för vuxna och barn. Fordonsförare behöver påminnas om varför bältet fortfarande är viktigt för säkerheten.

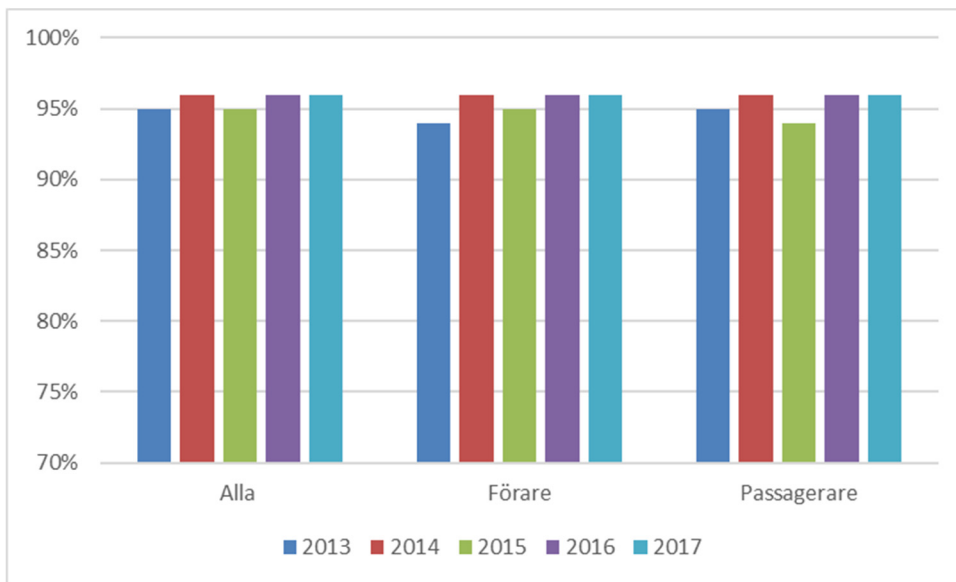
8 Bilaga – Bilbältesanvändning i Sveriges län

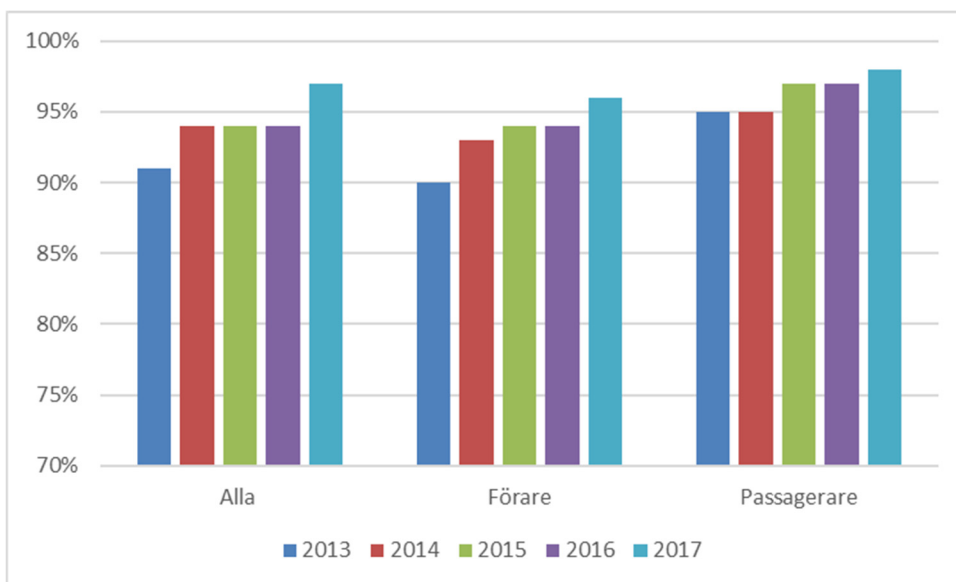
Figur 3. Bilbältesanvändning i **Blekinge län** 2013–2017, totalt och fördelat på förare och passagerare.

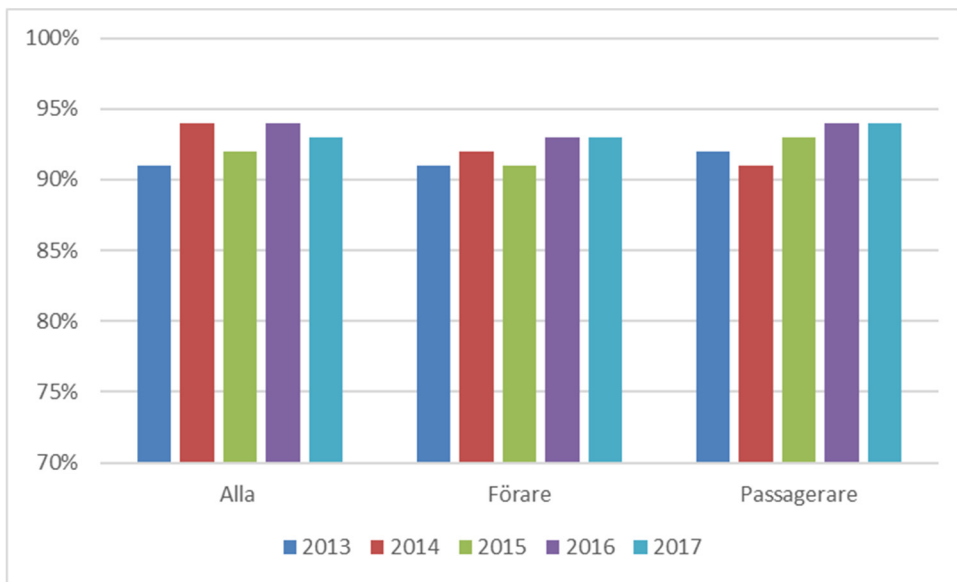
Figur 4. Bilbältesanvändning i **Dalarnas län** 2013–2017, totalt och fördelat på förare och passagerare.

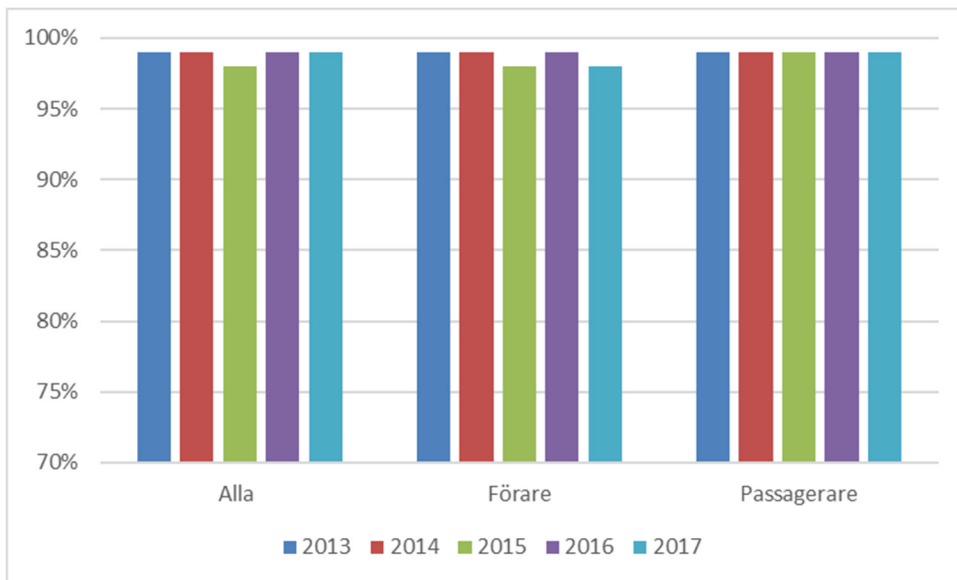
Figur 5. Bilbältesanvändning i Fyrbodalen (en del av Västra Götalands län) 2013–2017, totalt och fördelat på förare och passagerare.

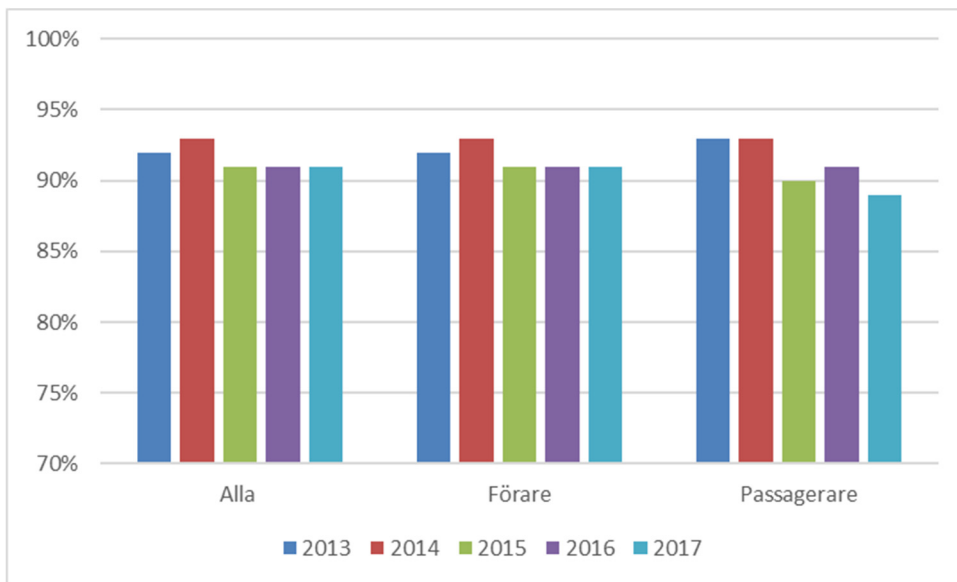
Figur 6. Bilbältesanvändning i Gotlands län 2013–2017, totalt och fördelat på förare och passagerare.

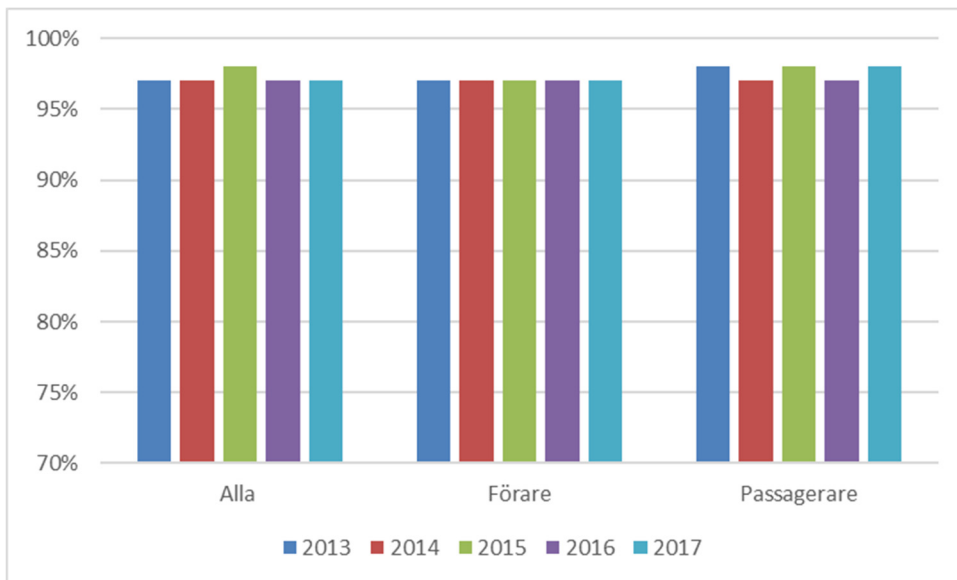
Figur 7. Bilbältesanvändning i **Gävleborgs län** 2013–2017, totalt och fördelat på förare och passagerare.

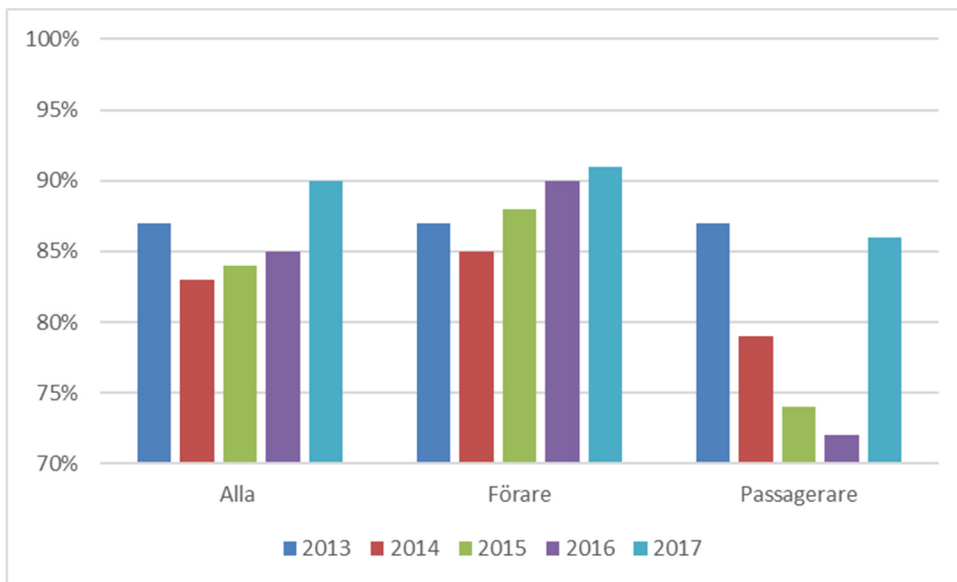
Figur 8. Bilbältesanvändning i **Hallands län** 2013–2017, totalt och fördelat på förare och passagerare.

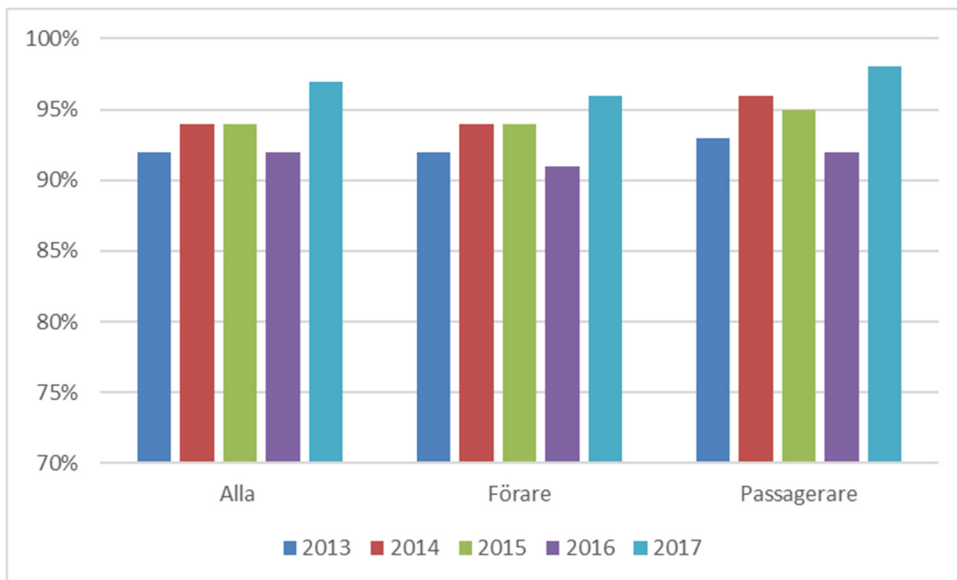
Figur 9. Bilbältesanvändning i **Jämtlands län** 2013–2017, totalt och fördelat på förare och passagerare.

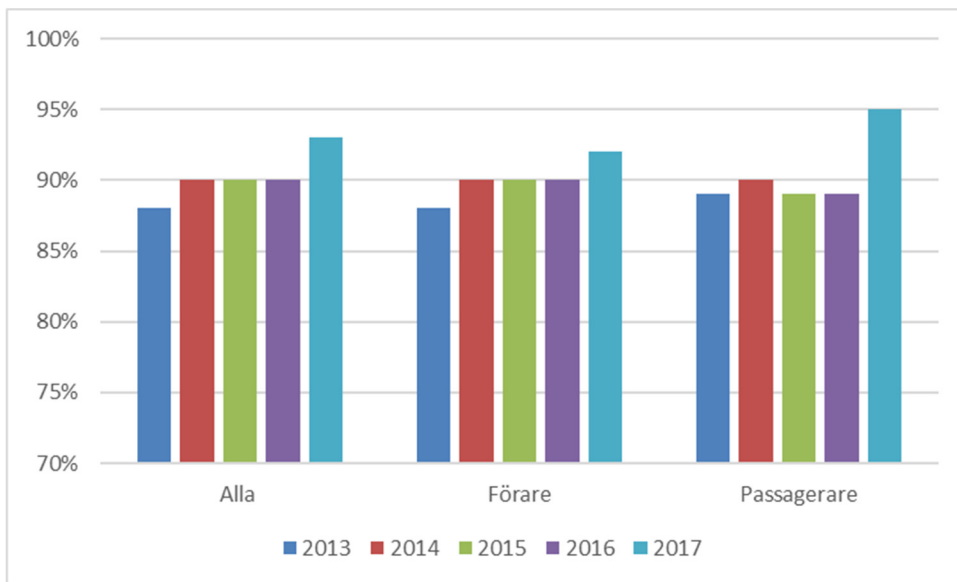
Figur 10. Bilbältesanvändning i **Jönköpings län** 2013–2017, totalt och fördelat på förare och passagerare.

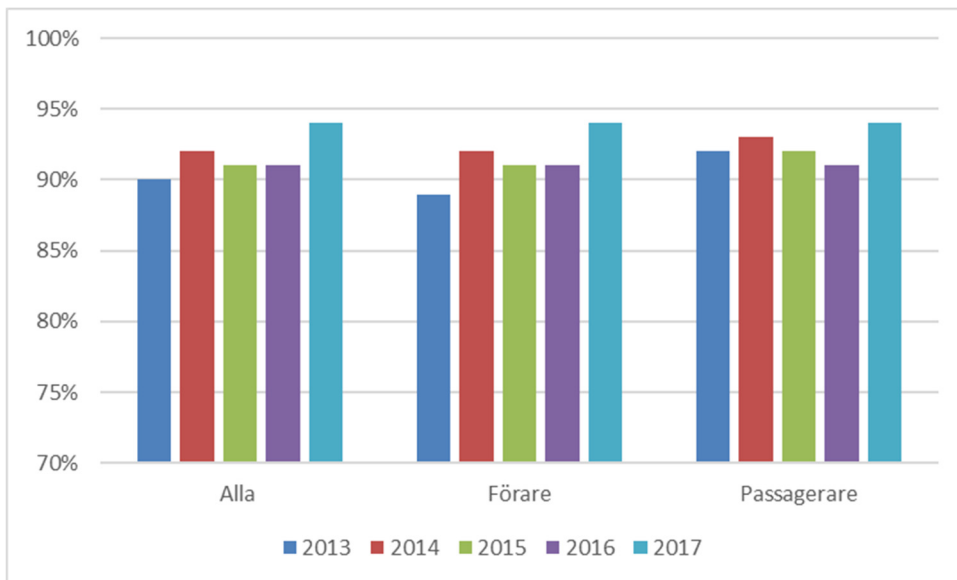
Figur 11. Bilbältesanvändning i **Kalmar län** 2013–2017, totalt och fördelat på förare och passagerare.

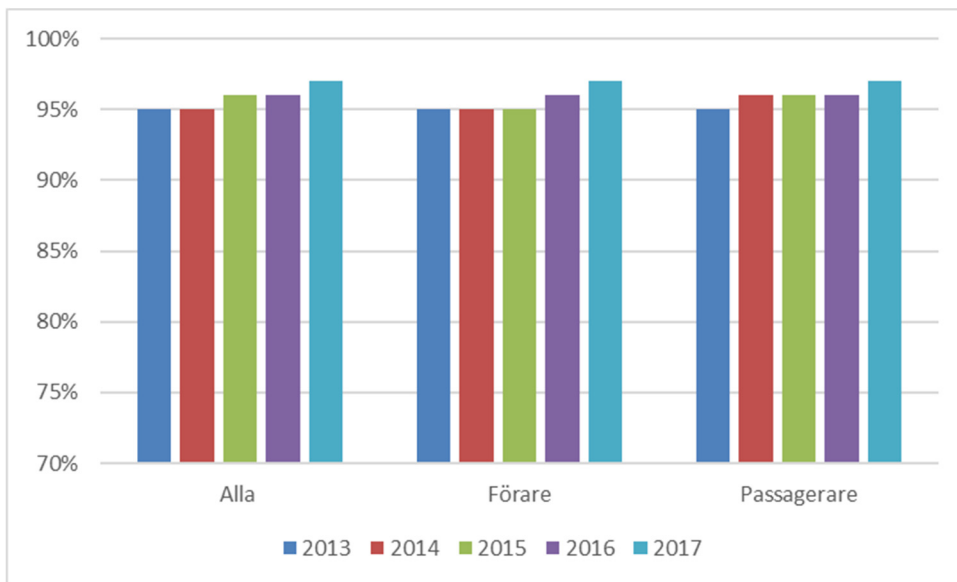
Figur 12. Bilbältesanvändning i **Kronobergs län** 2013–2017, totalt och fördelat på förare och passagerare.

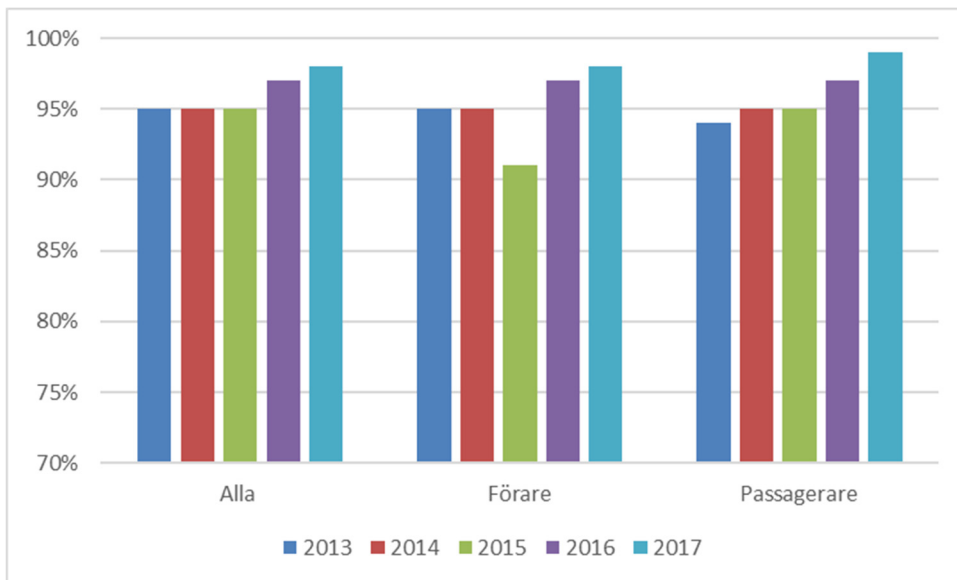
Figur 13. Bilbältesanvändning i **Norrbottens län** 2013–2017, totalt och fördelat på förare och passagerare.

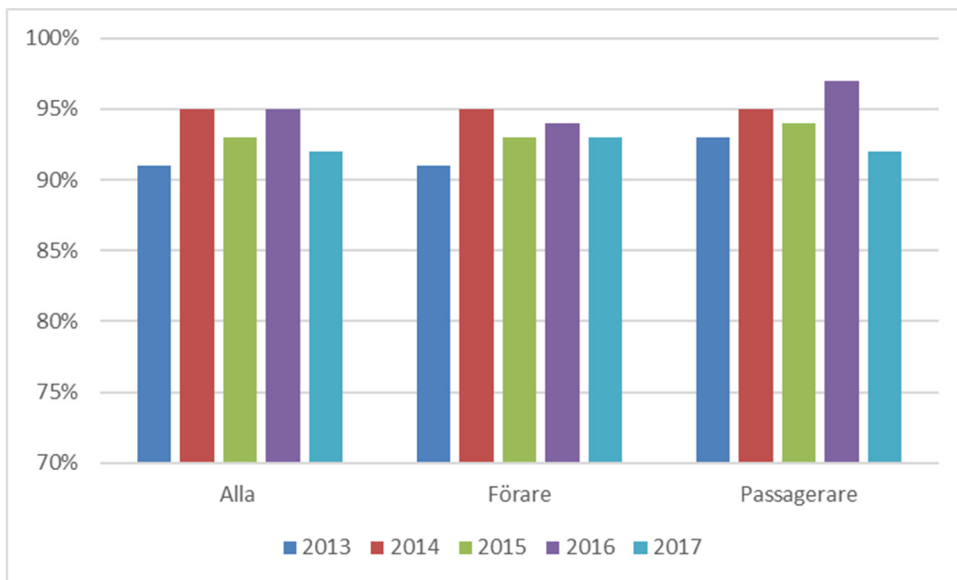
Figur 14. Bilbältesanvändning i **Skaraborg (en del av Västra Götalands län)** 2013–2017, totalt och fördelat på förare och passagerare.

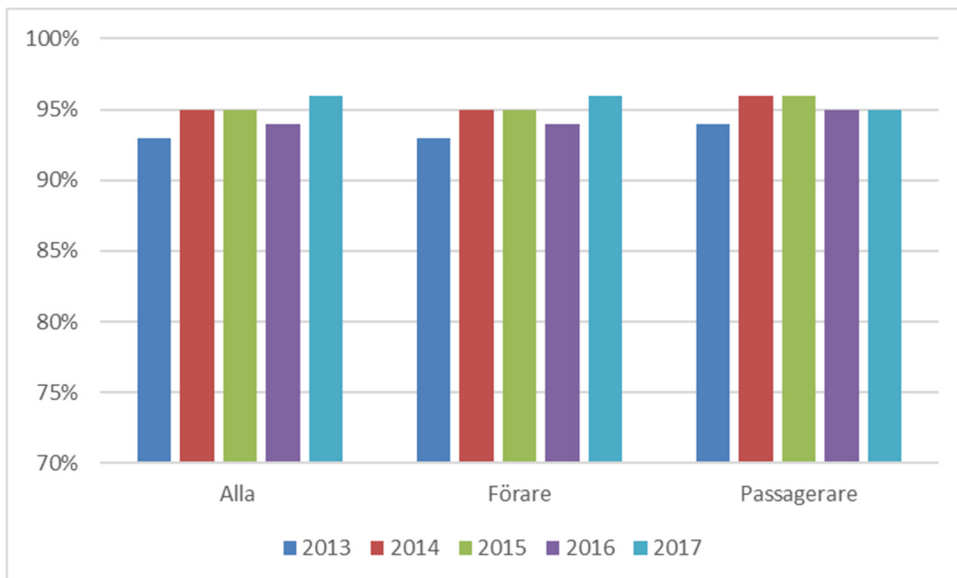
Figur 15. Bilbältesanvändning i **Skåne län** 2013–2017, totalt och fördelat på förare och passagerare.

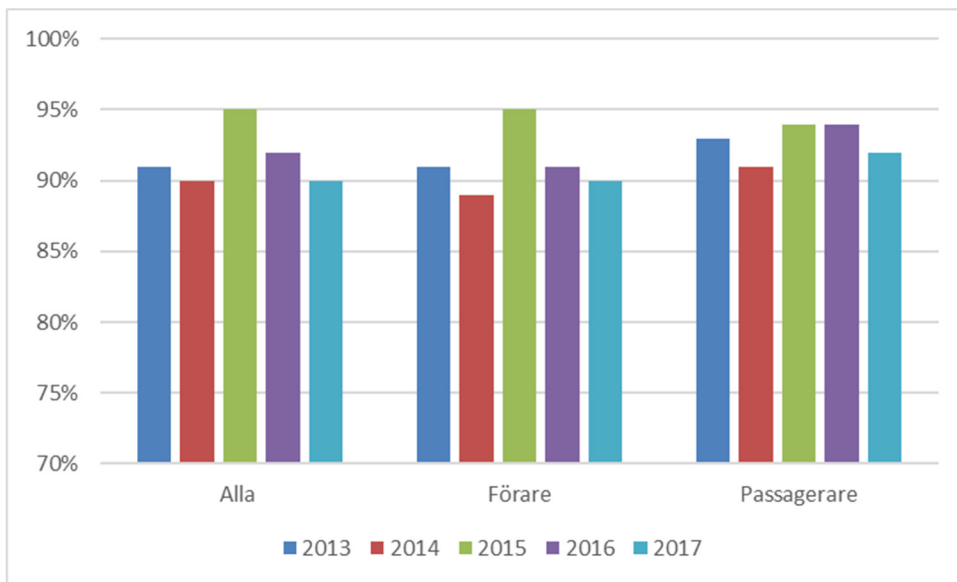
Figur 16. Bilbältesanvändning i **Stockholms län** 2013–2017, totalt och fördelat på förare och passagerare.

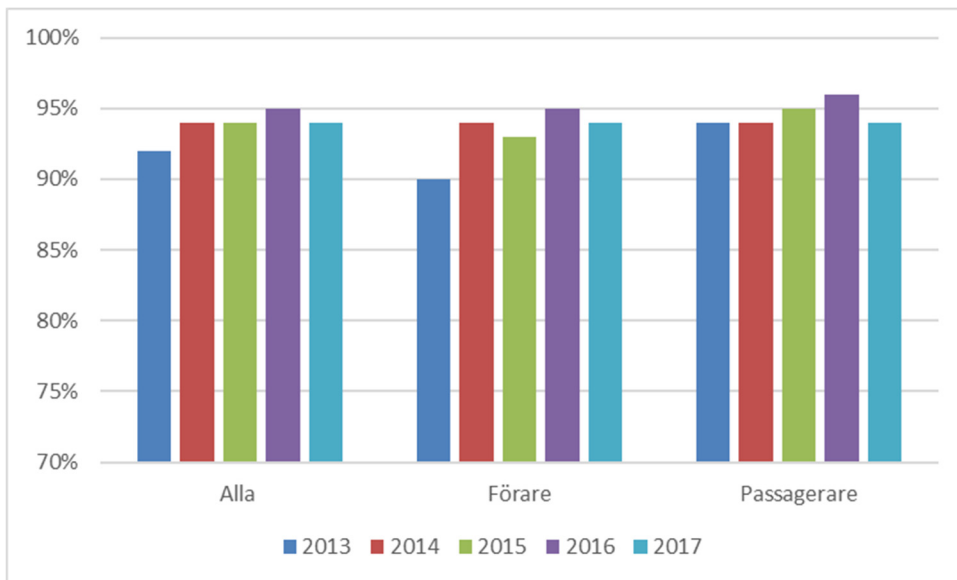
Figur 17. Bilbältesanvändning i **Södermanlands län** 2013–2017, totalt och fördelat på förare och passagerare.

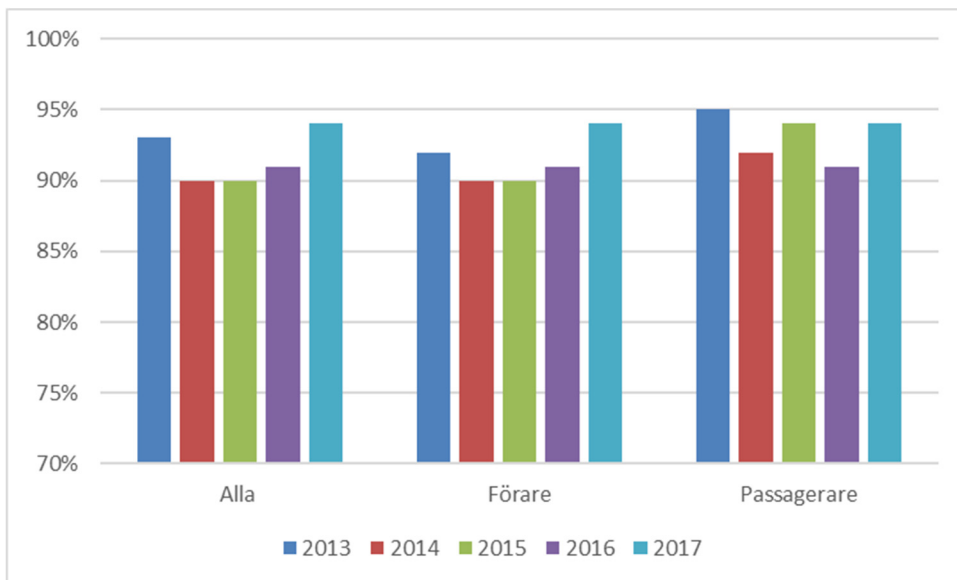
Figur 18. Bilbältesanvändning i **Uppsala län** 2013–2017, totalt och fördelat på förare och passagerare.

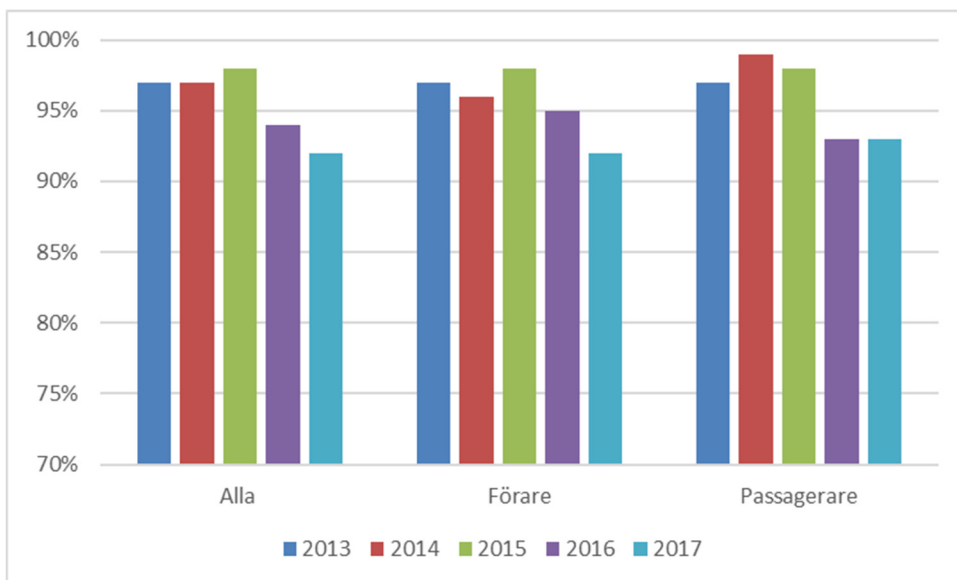
Figur 19. Bilbältesanvändning i Värmlands län 2013–2017, totalt och fördelat på förare och passagerare.

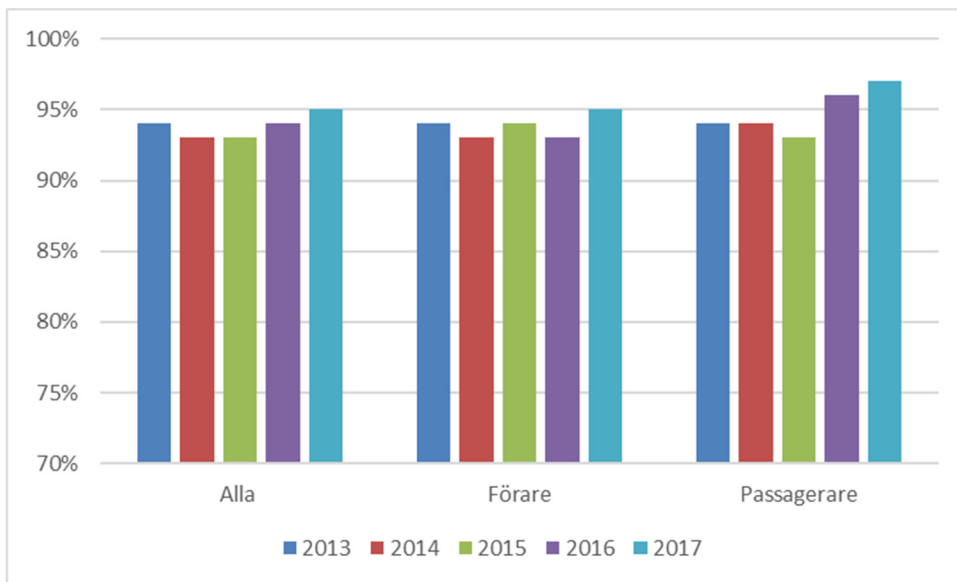
Figur 20. Bilbältesanvändning i Väst (en del av Västra Götalands län) 2013–2017, totalt och fördelat på förare och passagerare.

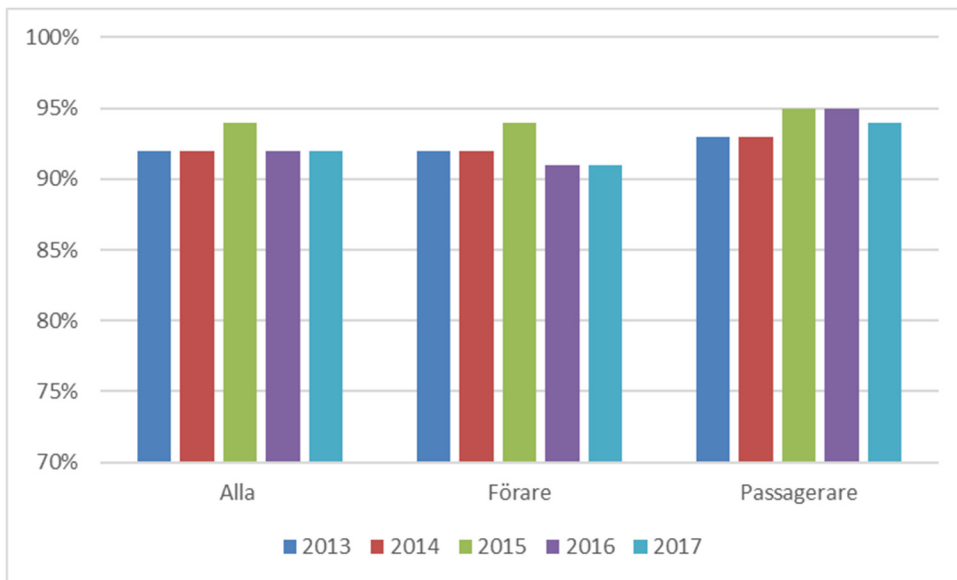
Figur 21. Bilbältesanvändning i **Västerbottens län** 2013–2017, totalt och fördelat på förare och passagerare.

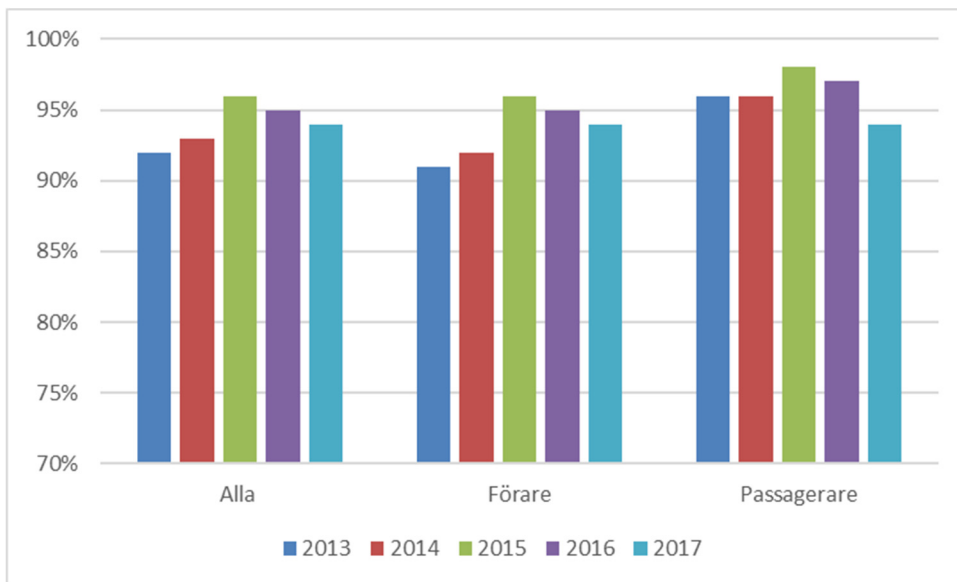
Figur 22. Bilbältesanvändning i **Västernorrlands län** 2013–2017, totalt och fördelat på förare och passagerare.

Figur 23. Bilbältesanvändning i Västmanlands län 2013–2017, totalt och fördelat på förare och passagerare.

Figur 24. Bilbältesanvändning i Örebro län 2013–2017, totalt och fördelat på förare och passagerare.

Figur 25. Bilbältesanvändning i Östergötlands län 2013–2017, totalt och fördelat på förare och passagerare.